

Ήταν στους είκοσι πρώτους σε σύνολο 900 συμμετοχών που βραβεύτηκαν στο διεθνή διαγωνισμό νέων αρχιτεκτόνων για τα πιο καινοτόμα κτίρια της γης. Διακρίθηκε για ένα καλύβι στην ανατολική πλευρά του Πηλίου. Ωστόσο η ίδια ασχολείται με μεγάλης κλίμακας διεθνή έργα. Πρόσφατα, η ανάπλαση της πλατείας γύρω από το Λευκό Πύργο, τη μελέτη της οποίας εκπόνησε, έγινε πρωτοσέλιδο με τίτλο: «Ψηλώνει 1,5 μέτρο ο Λευκός Πύργος»!

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΒΑΣΙΛΑΚΟΥ

Η πηλατεία από ψαμμίτη του Λευκού Πύργου έχει σχήμα τραπεζίου και βλέπει προς τη θάλασσα. Παρατηρώ το πόσο καθαρή είναι τώρα η εικόνα του τοπίου που μου δείχνει η **Κατερίνα Τσιγαρίδα**, και την ίδια αίσθηση μου δίνουν και τα υπόλοιπα σχέδια διεθνών πρότζεκτ. Ο ζωοθηγικός κήπος της Βαρκελώνης, το Maas Museum της Αμβέρσας, η πρόταση για το Σεράγεβο... Τα σχέδια της Κατερίνας, έντονα γεωμετρημένα, τόσο που να μοιάζουν πολλές φορές με φυσικούς τυχαίους σχηματισμούς ή με θαλάσσιες ανεμώνες, εκκινούν πάντοτε από μια πολύ δυνατή ιδέα. Το Μουσείο της Αμβέρσας αιωρείται πάνω από μια ήλιμη, και μοιάζει να στηρίζεται πάνω σε ένα λεπτό λείζερ, ενώ η μακέτα για την περιοχή του βομβαρδισμένου Σεράγεβο έχει δομηθεί έτσι ώστε να σχηματίζει κάτι σαν κεραυνό (ή «M»), προκειμένου όσοι θα το βλέπουν από ψηλά να μην ξεχνούν... Η Κατερίνα Τσιγαρίδα, η αεικίνητη αυτή νέα γυναίκα με τις έντονες και πολλές φορές πολεμικές απόψεις, ζει στη Θεσσαλονίκη τα τελευταία 13 χρόνια. Ξεκίνησε να εργάζεται ως αρχιτέκτων στην Αθήνα, και το πρώτο μεγάλης κλίμακας έργο που έκανε ήταν η ανάπλαση του Άησους της Νέας Φιλαδέλφειας. Στα έργα της υπάρχει πάντα ένα νήμα που ενώνει όλα τα πρότζεκτ μεταξύ τους. Κι αυτό είναι η αντιμετώπιση της μελέτης ως συνολικού έργου κάθε φορά και όχι ως ενός κομματιού μικρού, σχεδιαστικού ή αρχιτεκτονικού. Η ιδέα ενός συνολικού έργου. Ενός λειτουργικού έργου, που να φέρνει τους αστικούς τρόπους σε επαφή με τη φύση, δομημένου με ντόπια υλικά και, ει δυνατόν, «φυσικά», και σχεδιασμένου πάντα πάνω σε κάποια δυναμική ιδέα. Όταν λοιπόν της κάνω λόγο για το πάρκο Γκουέβι και την περίπτωση του Γκαουντί, τα μάτια της αστράφτουν. «*Το να κάνεις ένα δάσος από κοιλώνες είναι το όνειρο όλων*», λέει. «*Την ίδια στιγμή όμως, ο Μιθ βαν ντε Ρόε σχεδίαζε το Παμπιγιόν της Βαρκελώνης, που ήταν πραγματικά μια φυσική εξέλιξη της αρχιτεκτονικής που ακολουθεί τα ρεύματα της τέχνης και της ζωής. Και ο Γκέρι, που έκανε το μουσείο Γκουγκενχάιμ στο Μπιλιμπάο, είναι ένας σύγχρονος Γκαουντί. Και βέβαια όλο αυτό με μια φοβερή σπατάλη υλικού αλλά και πλούτου. Και σπάνια η σπατάλη συνδυάζεται με καλή αρχιτεκτονική*».

Κατερίνα Τσιγαρίδα:

«*Η Αθήνα είναι
τόπος μαγικός*»

Νομίζω ότι αυτής της λογικής είναι και το βραβευμένο σας έργο «Η πρωτόγονη καλύβα του 2000», στην ανατολική πλευρά του Πηλίου...

Μιλήσαμε για ένα μονόχωρο που κτίστηκε για να καλύψει τις καιροκαιρινές ανάγκες καταλύματος της οικογένειας. Σταδιακά μέσα στα επόμενα 20 χρόνια συμπληρώθηκε, διαμορφώνοντας και οργανώνοντας πάνω σε μία βραχώδη ακτή το βάδισμα και την έξοδο προς τη θάλασσα.

Προέκυψε, έτσι, ένα τοπίο απόλυτα ισορροπημένο με γεωμετρία και ειδικές χαράξεις ως προς τη θέα, δηλαδή με πλήρη οργάνωση των εικόνων γύρω του. Ζεις, έτσι, όλες τις ώρες της μέρας διάφορα κομμάτια του οικοπέδου, ενώ βλέπεις αντίστοιχα άλλοτε το ανατολικό Αιγαίο και άλλοτε όλες τις Σποράδες.

Το καλύβι αυτό, που εν πολλοίς θεωρήθηκε ως ιδιαίτερος χώρος, πώς το σχεδιάσατε;

Το ελάχιστο, αυτή ήταν όλη η απόφαση. Γιατί οι στεγασμένοι χώροι, ακόμα κι αν είναι σκιάστρα, πέργοιες ή τέντες, προσθέτουν όγκο στο χώρο. Οπότε, όπου μπορούσα –και τελικά παντού μπορούσα– να έχω σκιά χωρίς να χρειαστεί να κάνω καμιά παρέμβαση, αφαίρεσα τον όγκο. Και έτσι αντιμετωπίζω και τα δημόσια έργα· δεν κλειδώνω εκεί όπου δεν χρειάζεται να κλειστεί. Γενικά προσπαθώ να προσθέτω τα απολύτως απαραίτητα στον αέρα και στο χώρο. Και βέβαια πιστεύω πολύ στο θέμα της γεωμετρίας.

Μια γεωμετρία που ενδεχομένως οδηγεί και στην αρμονία;

Νομίζω, ναι. Δηλαδή όλοι αυτοί οι καταπιηκτικοί χώροι στην Εηλάδα, η Ολυμπία, οι Δελφοί, η Αφαία, για να μην πούμε για την Ακρόπολη, είναι έντονα γεωμετρικοποιημένοι χώροι, όπου τίποτα δεν είναι βαλμένο τυχαία, και μέσα από ένα σχεδιασμό σε οδηγούν σε μια αίσθηση απόλυτης ομορφιάς και ισορροπίας.

Η σημερινή εικόνα της Αθήνας τι αίσθηση σας προκαλεί;

Αγαπώ πολύ την Αθήνα. Μεγάλωσα στη Δεξαμενή, σε αυτό το σπίτι (εννοεί το σπίτι στην είσοδο της πρώτης μοντέρνας πολυκατοικίας με τις μαύρες κολώνες επί της Δεινοκράτους, όπου φωτογραφήθηκε). Και πρέπει να πω ότι στην Αθήνα νιώθεις πως είσαι σε έναν τόπο ιερό και

μαγικό. Γιατί η Αθήνα είναι μια παλιά πόλη, που ό,τι και να της συμβεί δεν θα χάσει τον μητροπολιτικό της χαρακτήρα. Μπορεί δηλαδή να κακοποιηθεί το περίγραμμά της, το ανάγλυφό της όμως, η φυσική της θέση, το αττικό τοπίο –τα οποία είναι μοναδικά στον κόσμο– τα διατηρεί.

Αν κρίνουμε από το παράδειγμα του Βερολίνου, αυτό που μας «επείγει» για το 2004 είναι κτίρια εντυπωσιακά, φτιαγμένα από πηκρά ονόματα;

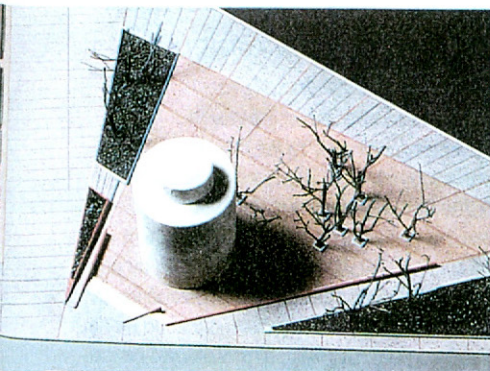
Το Βερολίνο κατάφερε να ακουστεί πάρα πολύ. Σίγουρα είναι ένα «μεγαλομανιακό» σχέδιο, το οποίο έχει να κάνει πιο πολύ με τη διεθνή προβολή της νέας αυτής πόλης παρά με αυτή καθ' εαυτή την ποιότητα ζωής. Δηλαδή είναι άλλος ο στόχος, και τον υλοποιούν σωστά. Από την άλλη, είναι πανάκριβα κτίρια, ενώ μιλούν για πρόβλημα οικονομικό και, ήδη, γίνεται λόγος για χρεοκοπίες κι όλα αυτά...

Στη Βαρκελώνη όμως δεν έγινε καθόλου αυτό...

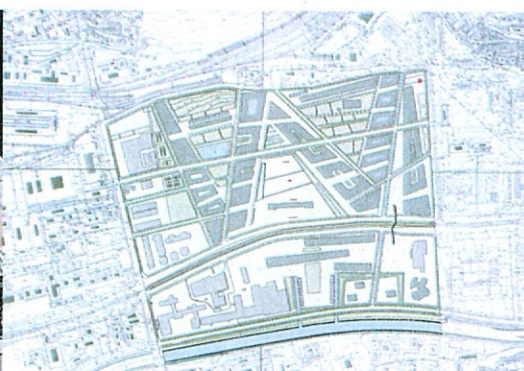
Οι Ισπανοί είναι σεμνοί και προσπαθούν με βήματα ουσιαστικά να εκσυγχρονίσουν τις πόλεις τους με έναν πολύ υγιή τρόπο, στηριγμένοι στις δικές τους κυρίως δυνάμεις. Δηλαδή, άσχετα από το αν στους Ολυμπιακούς είχαν έργα αστραφτερών ονομάτων όπως του Ισοζάκι και του Γκέρι, το κύριο σώμα των έργων τους ήταν από Ισπανούς. Και η μεγάλη τους επιτυχία είναι ότι τα έργα δεν έγιναν για τους Ολυμπιακούς. Είναι δηλαδή η πόλη που στον τουριστικό χάρτη της Ευρώπης έχει την ίδια θέση με τη Βενετία. Και είναι κρίμα που δεν πήραμε στην Εηλάδα πρακτικά μαθήματα από τη Βαρκελώνη για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004.

Πότε ένα έργο είναι αντικειμενικά καλό;

Κάθε έργο πρέπει να ανήκει σε ένα γενικότερο προβληματισμό και σε ένα δίκτυο. Γιατί ένα καλό μεμονωμένο αρχιτεκτονικό έργο είναι πάντα ένα μικρό κόσμημα, απλά σίγουρα τα προβλήματα των πόλεων δεν λύνονται με μικρά κοσμήματα. Τα καλά έργα δεν πρέπει να είναι ακριβά ούτε πολυτελή. Τηρουμένων των αναλογιών, η χώρα μας, που δεν είναι πλούσια, θα μπορούσε να έχει δημόσια έργα όχι σπάτατα και ακριβά, απλά καθασοχεδιασμένα και καθαροργανωμένα. Δεν θέλουν πολλά, χρειάζεται απλώς βούληση, γνώση, σοφία και τιμιότητα. ■

Λευκός Πύργος

Σεράγεβο: μακέτα επανένταξης μιας περιοχής που βομβαρδίστηκε

